

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN KANNANOTTO HALLINNONALAN KIRJANPITOYKSIKÖIDEN
JA TALOUSARVION ULKOPUOLELLA OLEVIEN VALTION RAHASTOJEN TILINPÄÄTÖKSISTÄ
VUODELTA 2018

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee ohessa talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:n mukaisen kannanottonsa hallinnonalan kirjanpitoyksiköiden sekä talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen tilinpäätöksistä vuodelta 2018.

Yleisenä havaintona voidaan todeta, että kirjanpitoyksiköt ja rahastot ovat pääosin saavuttaneet niille asetetut tavoitteet. Hallinnonalan strategisten tavoitelinjausten ja yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista on tarkasteltu hallituksen vuosikertomuksen työ- ja elinkeinoministeriön osiossa. Työ- ja elinkeinoministeriö -kirjanpitoyksikön tavoitteiden saavuttamista on tarkasteltu ministeriön toimintakertomuksessa, joka on osa kirjanpitoyksikön tilinpäätöstä.

Mika Lintilä
Elinkeinoministeri

Jari Lindström
Työministeri

Kimmo Tiilikainen
Asunto-, energia- ja
ympäristöministeri

Jari Gustafsson
Kansliapäällikkö

LIITE

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto hallinnonalan kirjanpitoyksiköiden sekä talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen tilinpäätöksistä vuodelta 2018

JAKELU

Ministeriön hallinnonalan kirjanpitoyksiköt ja rahastot
Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori

**TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN
KANNANOTTO**

**HALLINNONALAN KIRJANPITOYKSIKÖIDEN JA
TALOUSARVION ULKOPUOLELLA OLEVIEN
VALTION RAHASTOJEN**

TILINPÄÄTÖKSISTÄ VUODELTA 2018

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2018	5
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Business Finlandin tilinpäätöksestä vuodelta 2018	9
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Geologian tutkimuskeskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2018	13
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Patentti- ja rekisterihallituksen tilinpäätöksestä vuodelta 2018...	15
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2018	18
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2018	20
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Energiaviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2018	22
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Valtiontakuurahaston tilinpäätöksestä vuodelta 2018	25
Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Valtion ydinjätehuoltorahaston tilinpäätöksestä vuodelta 2018 ..	28

Johdanto

Tilinpäätöskannanottojen säädösperusta sekä työ- ja elinkeinoministeriön ohjeet

Tilinpäätöskannanottojen laadinta perustuu talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:ään, jonka mukaan ”ministeriöiden tulee antaa perusteltu tilinpäätöskannanotto hallinnonalansa kirjanpitoyksikön sekä valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut kirjanpitoyksikön tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta”.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan virasto- ja rahastokohtaiset tilinpäätöskannanotot on jaoteltu seuraavan sisällön mukaisesti:

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta
2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet
3. Toimenpiteet, joihin kirjanpitoyksikössä tai rahastossa on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi
4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi.

Tilinpäätöskannanotot ovat kunkin osaston osastopäällikön ja tulosohjaajan allekirjoittamia. Kooste hallinnonalan kannanotoista annetaan 15.6. mennessä ja sen allekirjoittavat ministerit kansliapäällikön esittelystä.

Yhteenveto vuoden 2018 tilinpäätöskannanotoista

Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Kokonaisuutena arvioiden hallinnonalan virastot ja rahastot ovat saavuttaneet niille asetetut yhteiskunnalliset tulostavoitteet. Poikkeamia tavoitteiden saavuttamisessa oli edellisen vuoden tapaan lähinnä ELY-keskuksilla työllisyystavoitteiden ja uusien yritysten lukumäärää koskevien tavoitteiden osalta.

Toiminnallisen tuloksellisuuden osalta toiminnallisen tehokkuuden tavoitteet on pääosin saavutettu, kustannusvastaavuustavoitteet saavutettu tai ylitetty ja asiakastytyvyisyys on säilynyt hyvällä, vähintään edellisen vuoden tasolla. Myös työtyytyväisyys on säilynyt vähintään ennallaan Business Finlandia lukuun ottamatta, jossa työtyytyväisyys laski ja jäi alle tavoitetasoon organisaatiomuutoksesta johtuen. Pieniä poikkeamia tulostavoitteiden saavuttamisessa oli Kilpailu- ja kuluttajavirastolla edelleen tavoitearvossa kuluttajien luottamuksesta EU-sisämarkkinoiden verkkokauppaan.

Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Kaikkien virastojen ja laitosten osalta ovat tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa esitetyt tiedot riittäviä ja kattavia. Business Finlandin osalta kehittämistarpeena esitetään raportoinnin syventämistä kansainvälistymis- ja vienninedistämispalvelujen sekä henkisten voimavarojen raportoinnissa.

Toimenpiteet, joihin kirjanpitoyksikössä tai rahastossa on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtiontalouden tarkastusviraston vuotta 2018 koskevissa virastojen tilintarkastuskertomuksissa ei ollut huomautettavaa ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskusta (KEHA-keskus) ja Business Finlandia lukuun ottamatta.

KEHA-keskuksen tilinpäätöksessä todettiin puutteita valtuuksien uusimisessa (8,67 milj. euroa) momentilla 31.30.64 sekä edelleen kirjanpidon tositteiden ja valtionavustuksiin liittyvien kirjanpidon tositteiden arkistoinnissa.

Business Finlandin osalta on sisäisen valvonnan tarkastuksessa tullut esiin valtionavustusprosessin toimivallan määrittelyyn ja organisointiin liittyviä puutteita Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin ja Business Finland Oy:n välillä. Business Finlandin tulee arvioida yhdessä ministeriön kanssa, mihin korjaaviin toimenpiteisiin Innovaatorahoituskeskuksen tulee ryhtyä.

Eryityisesti Geologian tutkimuskeskuksen, Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja Energiaviraston osalta tulee kiinnittää huomiota henkilöstön jaksamiseen ja henkilöstöresurssien optimaaliseen kohdentamiseen. Lisäksi Tukesin tulisi kiinnittää huomiota hallinnolliseen ja tulosohtaukseen liittyvän tiedonkulun tehostamiseen.

Rahastojen tilinpäätöksistä ei tilintarkastajilla ollut huomauttavaa.

Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö arvioi, mihin lainvalmistelun tai muihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä Business Finland Oy:n hoitamien julkisten hallintotehtävien selkeyttämiseksi sen varmistamiseksi, että yhtiön tehtävät perustuvat perustuslain 124 §:n mukaiseen valtuutukseen.

Virastojen ja laitosten tilinpäätöskannanotoissa esitetyt arviot otetaan huomioon virastojen ja laitosten tulostavoitteiden laadinnassa vuodelle 2020.

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2018

ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) on laatinut ELY-keskusten yhteisen toimintakertomuksen osana tilinpäätöstä vuodelta 2018. Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja sen nojalla annettuja alemman asteisia säädöksiä. Työ- ja elinkeinoministeriö on kuullut ELY-keskuksia ohjaavia tahoja ennen tämän lausunnon antamista.

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Arvio tuloksellisuudesta ja vaikuttavuudesta

Kokonaisuutena voidaan arvioida, että tuloksellisuus on pysynyt edellisten vuosien tasolla tai jopa parantunut edellisistä vuosista. Toiminnan vaikuttavuus parani monella osa-alueella ja ELY-keskusten toiminta oli tavoitteiden mukaista. Henkilöstömäärä kasvoi TE-toimistoissa huomattavasti lisääntyneiden tehtävien myötä. ELY-keskusten tuottamat suoritelmäärät kasvavat (pl. työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät) edellisestä vuodesta. Joidenkin suoritteiden osalta oli laskua edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintavuonna 2018 valtion aluehallinto uudisti toimintatapojaan edistämällä digitalisointia. ELY-keskusten ja TE-toimistojen osalta kehittämistyötä toteuttaa osaltaan vuosina 2018-2019 IPA (iskukykyiset palvelut) -ohjelma. Ohjelma tukee noin 30 projektin toteuttamista ja sen kokonaiskustannukset ovat noin 3,5 milj. euroa. ELY-keskukset ja TE-toimistot ovat olleet tiivistä mukana valmistelemissa maakuntauudistusta ja Luova-virastouudistusta. ELY-keskukset ovat muutoksesta ja siihen liittyvästä epävarmuudesta huolimatta ilahduttavan hyvin huolehtineet palvelukyvystä ja henkilöstön hyvinvoinnista, mikä ilmenee asiakkaiden entisestään parantuneissa palautteissa ja henkilöstön työtyytyväisyyden nousussa.

Toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden raportointi on parantunut kauttaaltaan. Tilinpäätös on laadittu hyvin ja selkeästi ja siitä on helppo saada yleiskuva onnistumisesta. Yleiskuva täydentävät hyvin laaditut virastokohtaiset raportoinnit. Tilinpäätöksessä huomioidaan aiempaa monipuolisemmin myös eri toimialat. Raportointi ja analysointi on toteutettu siten, että jokaisen ELY-keskuksen (sis. TE-toimisto) toiminnasta ja taloudesta saataisiin oikea ja riittävä kuva.

Ihmiset- ja yhteisöt -tavoitekokonaisuuteen liittyvien tavoitteiden toteutumisessa onnistuttiin tietyiltä osin. Hyvän työllisyyskehityksen käänköpuolena osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen nousi kaikkia alueita koskevaksi haasteeksi ja rekrytointiongelmia koskeva tulostavoite jäi saavuttamatta kaikilla ELY-keskusalueilla. Toisaalta vaikeasti työllistyvien määrässä tavoitteisiin päästiin kautta maan vahvistuneen työvoiman kysynnän ja TE-toimistojen toiminnan avulla.

Virta yli 3 kk työttömyyteen oli haasteellinen tavoite, eikä tavoitteeseen päästy yhdelläkään alueella, vaikka parannusta edellisvuoteen nähden on tapahtunutkin koko maan tasolla. Vastaavasti myös nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien virta yli 3 kuukauden työttömyyden -mittarin osalta jäätin tavoitteesta kautta maan. Edellisvuoteen verrattuna tilanne on parantunut yhdeksän ELY-keskuksen alueella. Pitkäaikaistyöttömyys laski kiihtyvällä vauhdilla vuonna 2018, vaikeasti työllistettäviä oli koko maan tasolla noin 53 000 vähemmän kuin edellisvuonna. Vaikeasti työllistettävien määrälle asetettuihin tavoitteisiin päästiin kaikilla ELY-keskusalueilla.

Yritykset ja elinkeinot -tavoitekokonaisuuteen liittyvien tavoitteiden osalta ei tavoitetasoon kaikilta osin päästy. Tiestön kunnan ja liikenteen asiakastytyväisyyden osalta tavoitteet jäivät pääosin saavuttamatta, varsinkin päällystetyn tieverkon kunto vaatisi vähintään käytössä olleen rahoituksen, jotta tiestön kunnan heikentyminen ei kiihtyisi. Huonokuntoisiin siltoihin liittyvä kunnostamisen tavoite saavutettiin, mutta rahoituksen vähentyessä myös siltojen kuntoa ei pystytty säilyttämään edes nykyisellä tasolla. Alueiden ja yritysten elinvoimaisuuden ja kilpailukyvyen edistämiseksi Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman tarjoamalla keinolla oli keskeinen merkitys ja rahoituksen kysyntä oli aktiivista. Uusien yritysten perustamisessa jäätin tavoitteesta, mutta pk-yritysten t&k-toiminta oli hyvinkin aktiivista.

ELY-keskukset ovat edistyneet hyvin maa- ja elintarviketalouden ja maaseudun kehittämisen tavoitteiden saavuttamisessa. Leader-ryhmien rooli on korostunut maaseudun elinvoimaisuuden edistämiseksi. Jotkut ELY-keskukset ovat korostaneet alkutuotannon haastavan taloustilanteen vaikutusta maatalouden kannattavuuteen. Maaseutuohjelman tavoitteiden saavuttaminen etenee pääsääntöisesti hyvin. Toimintakertomuksesta ilmenevät hyvin ELY-keskusten toisistaan poikkeavat roolit vesitaloustehtävissä. Pirkanmaan ELY-keskuksen ote ELY-keskuksen vastuualueita leikkaavien ilmastomuutos- ja kiertotalousasioiden edistämiseksi on ollut esimerkillinen.

Ympäristö ja luonnonvarat -tavoitekokonaisuuden osalta onnistuttiin pääpiirteissään suunnitellusti niin alueiden käytön, ympäristön- ja luonnonvarojen kuin vesistötehtävien ja vesienhoidon tehtäväkokonaisuudessa. Hyvinä esimerkkeinä voidaan todeta, että useiden ELY-keskusten alueella on syntynyt uusia verkostoja ja hanketoimintaa, joilla edistetään bio- ja kiertotaloutta sekä ilmastomuutoksen hillintää. Valtaosa ELY-keskuksista arvioi, että yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistämiseksi vuodelle 2018 asetettu tavoite on toteutunut. Ennakkomenettely on otettu laajasti käyttöön YVA-menettelyä edellyttävissä hankkeissa. Luonnonvarojen alueita toteutettiin koko maan tasolla selvästi yli asetetun tavoitteen. Luontotyyppien ja lajien suojelun edistämiseksi on tavoite toteutunut pääosin tavoitteiden mukaisesti. Uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntävät virkistys- ja luontopalvelut -tavoitteeseen on päästy onnistuneesti lähes kaikissa ELY-keskuksissa. Itämeren ja vesien hyvä tila -tavoitteen osalta suurin osa ELY-keskuksista arvioi tavoitteen toteutuneen suunnitellusti.

Toiminnallinen tehokkuus

Kokonaistuottavuus laski monessa ELY-keskuksessa edelliseen vuoteen verrattuna. Tätä selittää mm. henkilöstökulujen ja muiden oman toiminnan kulujen lisääntyminen. Kokonaisuutena taloudellisuuden ja tuottavuuden arvioidaan säilyneen lähes ennallaan.

Taloudellisuus- ja tuottavuustiedot on esitetty vuonna 2018 niiden suoritteiden osalta, joista suoritustiedot olivat saatavissa tilinpäätöstä laadittaessa. Vertailutietona on esitetty vastaavat tiedot vuosilta 2017 ja 2016. Kokonaiskustannukset suoritteittain on laskettu työajanseuraintajärjestelmän pohjalta. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut.

Tuotokset ja laadunhallinta

Avainsuoritteina on esitetty 30 suoritetta, joiden tuottamiseen on käytetty eniten työaika ELY-keskuksissa vuosina 2016–2018. Tiedot avainsuoritteiden lukumäärästä on esitetty v. 2018 niiden suoritteiden osalta, joista suoritustiedot olivat saatavissa tilinpäätöstä laadittaessa. Ver-

tailutietona esitetään vastaavat tiedot vuosilta 2017 ja 2016. Kaiken kaikkiaan (pl. työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät) ELY-keskusten tuottamat suoritemäärät kasvoivat edellisestä vuodesta.

Vuoden 2018 aikana ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen asiakastytyväisyyttä mitattiin palvelutytyväisyyskyselyjen avulla. Arvioitavia palvelukokonaisuuksia olivat rahoitus-, maksatus-, lupa- ja valvontapalvelut. Lisäksi arvioitaviin palveluihin sisältyivät yritysten kehittämispalvelut. Valtakunnallisten yhteenvetotulosten (helmikuu 2019) mukaan ELY-keskusten asiakkailta saamien ”palvelu kokonaisuudessaan” tyytyväisyysarvosanojen valtakunnallinen keskiarvo vuonna 2018 oli kaikkien palveluiden osalta 4,16 eli hyvä (asteikko 1 – 5) ja kokonaistyytyväisyyden keskiarvo nousi vuoden 2017 tuloksesta (4,11). Tyytyväisyys palvelun osatekijöihin on pysynyt lähes ennallaan.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Maakuntauudistuksen ja siihen liittyvien muiden uudistusten valmistelu jatkui kertomusvuonna vilkkaana. KEHA-keskuksen edustajat olivat vahvasti mukana niin valtakunnallisessa kuin maakuntatasoisessa uudistustyössä. Maakuntauudistukseen liittyvien palvelukeskusten määrää supistettiin heti kertomusvuoden alussa ja siitä johtuen vuonna 2017 perustetun maakuntien talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Hetli Oy:n toiminta lopetettiin. Lupa- ja valvontaviraston valmistelu oli edelleen keskiössä kertomusvuoden aikana. Liikenteen lupa-tehtävien ja näitä tehtäviä tekevän henkilöstön siirto Trafiin toteutui suunnitelmien mukaisesti 1.7.2018 alkaen. Kertomusvuoden lopulla toteutettiin liikenteen telematiikkatehtävien ja asiakaspalvelukeskuksen tehtävien siirtoa liikenteen ohjausyhtiöön koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Tehtävät siirtyivät yhtiöön 1.1.2019 alkaen, mutta henkilöstö pysyy edelleen Kaakkois-Suomen ja Pirkanmaan ELY-keskuksissa.

Julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista tarjoamista ja työelämäkokeilua koskevat kokeilut päättyivät kertomusvuoden lopussa. Kahdella kokeilualueella toteutettiin yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön paluusta TE-toimistoihin. TE-toimistoissa valmisteltiin kasvupalvelupilottien käynnistämistä ja näihin liittyen aloitettiin yhteistoimintaneuvottelut Hämeessä ja Pohjois-Karjalassa. Kasvupalvelupilottien ennakoitiin aiheuttavan useampia yt-neuvottelutarpeita, mutta säädösten käsittelyn siirtyminen hidasti pilottien aloittamisen etenemistä.

Työtytyväisyyskysely toteutettiin aiempien vuosien tapaan virastoittain. Vastausprosentti ELY-keskuksissa oli 75,4, mikä oli 1,1 prosenttiyksikköä korkeampi, kuin vuonna 2017. Vuodelle 2018 asetettu tulostavoite (kokonaistyytyväisyys > 3,5), saavutettiin sekä ELY-keskuksissa keskimäärin että KEHA-keskuksessa.

Kokonaistyytyväisyysindeksi ja kaikki osaindeksit nousivat edelleen verrattuna edelliseen vuoteen ELY-keskuksissa ja KEHA-keskuksessa. Muutos oli suurempi KEHA-keskuksessa kuin ELY-keskuksissa keskimäärin ja ero kaventui edelliseen vuoteen verrattuna kaikkien indeksien osalta. Kokonaistyytyväisyysindeksi nousi 0,12 yksikköä ja ylitti tavoitetason, joka oli 3,4. Kaikkien indeksien kehityssuunta on nouseva. ELY-keskuksissa henkilöstön työtytyväisyyden kokonaisindeksi oli 3,62 (vuonna 2017 3,57) ja TE-toimistoissa 3,47 (vuonna 2017 3,39).

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen sekä TE-toimistojen toiminnan raportointi on ollut riittävää ja virastot ovat systemaattisesti vastanneet niille asetettuihin tulostavoitteisiin. Tilinpäätöksen

ja toimintakertomuksen raportointi on kattanut tulossopimuksen kaikki osa-alueet. Tulostavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat tavoitteista on raportoitu ministeriön näkökulmasta asianmukaisesti.

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuslausunnossa todetaan, että tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti. Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla. Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti. Toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

3. Toimenpiteet, joihin ELY-keskuksissa ja KEHA-keskuksessa on ryhdyttävä ja joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö toteaa virastojen saavuttaneen niille asetetut keskeiset vaikuttavuus- ja tuloksellisuustavoitteet kokonaisuutena arvioiden hyvin. Virastot ovat toimineet hallinnonalojen strategisten tavoitteiden ja tulossopimuksessa sovittujen strategisten tavoitteiden mukaisesti.

ELY-keskusten tulisi kiinnittää erityistä huomiota työajan tarkkaan kirjaamiseen ja yhdenmukaisiin ohjeisiin työajan kirjaamisessa.

Valtiontalouden tarkastusviraston antamassa vuoden 2018 toimintaa koskevassa tilintarkastuskertomuksessa ei ole esitetty olennaista huomautettavaa viraston toiminnasta. Tilintarkastajien vuosiyhteenvedossa on kuitenkin mainittu kirjanpidon tarkastuksen yhteydessä huomattuja virheellisyyksiä, jotka tulee jatkossa korjata. Työ- ja elinkeinoministeriö yhdessä ohjaavien tahojen kanssa seuraa toimenpiteiden toteutusta.

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta seuraavia menettelyjä:

- 1) Momentin 31.30.64 (Yhteysalusliikennepalveluiden ostot ja kehittäminen) uusituissa valtuuksissa on esitetty 8,67 milj. euroa valtuuksia, jotka eivät olleet enää vuonna 2018 uusittavissa
- 2) Kirjanpidon tositteita ei ole kaikilta osin laadittu talousarvioasetuksen 44 §:n edellyttämällä tavalla eikä valtionavustuksiin liittyviä kirjanpidon tositteita ole kaikilta osin arkistoitu valtion talousarviosta annetun asetuksen 46 §:n edellyttämällä tavalla.

Tässä kannanotossa esitetyt arviot otetaan huomioon ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen tulostavoitteiden laadinnassa vuodelle 2020.

Marja-Riitta Pihlman
Ylijohtaja, osastopäällikkö

Nina Lehtimäki
Asiantuntija

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Business Finlandin tilinpäätöksestä vuodelta 2018

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Business Finland -kokonaisuus muodostuu Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -osakeyhtiöstä, ja kokonaisuuteen kuuluu myös Business Finland Venture Capital Oy. Vuosi 2018 oli Business Finlandin ensimmäinen toimintavuosi. Uudesta organisaatiosta ja muutoksiin liittyvistä haasteista huolimatta Business Finland saavutti sen toiminnalle asetetut tavoitteet pääsääntöisesti erinomaisesti.

Kansainvälistä kasvua yrityksille -tulostavoitteen osalta vaikuttavuustavoitteet saavutettiin erinomaisesti. Tavoitteen saavuttamista kuvaaville yritysten viennin ja liikevaihdon kehityksen tulostavoitteille asetetut tavoitteet ylittyivät. Kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finlandin asiakkaiden lukumäärä kasvoi 12 % ja asiakkaina olevien pk-yritysten vienti 10 %.

Maailmanluokan ekosysteemit ja kilpailukykyinen toimintaympäristö kasvua tukemassa -tulostavoitekokonaisuudelle asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin. Tavoite saavutettiin esimerkiksi suurten yritysten kokonaisverkottumisessa Business Finlandin TKI-rahoitusprojekteissa. Matkailun edistämiseksi asetetut kansainvälisten matkailutulojen kasvua ja rekisteröityjä ulkomaisia yöpymisiä koskevat tavoitteet ylitettiin. Visit Finlandin toimintaa laajennettiin ja kehitettiin määräaikaisen Matkailu 4.0 -lisärahoituksen ansiosta. Ulkomaisten investointien edistämisen osalta tulostavoite ylitettiin syntyneiden työpaikkojen määrän osalta, mutta investointien euromääräinen arvo alitti hieman tavoitteen.

Business Finlandin toiminnan vaikuttavuutta seurataan säännöllisillä vaikuttavuusarvioinneilla, jotka antavat tulostavoitteita syvällisempää tietoa. Vuonna 2018 totutettiin ulkopuolinen arviointi maailmanluokan ekosysteemit ja kilpailukykyinen toimintaympäristö kasvua tukemassa -tulostavoitteen toimenpiteistä. Selvitys koski liiketoimintaekosysteemeihin liittyvän toiminnan (mobiilipalvelut, liikenne, meriala ja terveys) ja ulkomaisten investointien edistämisen vaikuttavuutta. Arvioinnin päätulosten mukaan Suomi on parantanut kansainvälistä vetovoimaisuuttaan ja liiketoimintaekosysteemeissä mukana olevien yritysten tuottavuus on korkeampi kuin muiden yritysten.

Business Finland Venture Capital Oy:n toiminnasta teetettiin ulkopuolinen arvio vuonna 2018. Pääomasijoitustoiminta arvioitiin yleisesti onnistuneeksi. Vuonna 2018 ei toteutunut uusia rahastosijoituksia, mutta rahastojen uusien kohdeyritysten määrä oli aiempien vuosien tasolla.

Työ- ja elinkeinoministeriön sekä Business Finlandin välisessä tulossopimuksessa sovittiin uuden organisaation siirtymävaiheen tavoitteista vuodelle 2018. Tavoitteena oli varmistaa uuden organisaation toimivuus muutostilanteessa sekä toiminnan kehittäminen Business Finland -uudistuksen tavoitteiden mukaisesti. Kehitys siirtymävaiheen tavoitteiden osalta oli oikeansuuntaista, mutta työ tavoitteiden saavuttamiseksi on vielä kesken.

Team Finland -toiminta järjestyi vuonna 2018 uudelleen. Business Finlandille siirrettiin ministeriöltä toiminnan käytännön koordinaatiovastuu, jota tukemaan ministeriö nimitti uuden Team Finland -johtoryhmän. Business Finland -uudistuksen takia käytännön kehittämistoimenpiteisiin ryhdyttiin vasta vuoden jälkipuolella. Team Finland -toimijoiden yhteistyön kehittämistarvetta on etenkin valtakunnallisen ja alueellisen tason välillä. Yhteisen asiakkuustyön pohjaksi kehitettiin digitaalisia palveluita (yhteinen asiakastietovaranto ja asiakkuudenhallintajärjestelmä, ns. Kasvu-CRM).

Tuotoksia ja laadunhallintaa koskevien mittareiden (TKI-rahoitusasiakkaiden ja kansainvälisen verkoston asiakkaiden suosittelemuus, Visit Finlandin sidosryhmätyytyväisyys) perusteella palveluiden laatu oli erinomaisella tasolla. Toiminnallista tehokkuutta kuvaavan innovaatorahoitustyön kokonaiskustannus myönnettyä rahoitusta kohden -tulomittarin toteuma säilyi samalla tasolla kuin vuonna 2017 ja oli merkittävästi alempi kuin vuonna 2016. Rahoitushakemusten käsittelyaika lyheni edelleen.

Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen osalta Business Finlandin henkilöstötyytyväisyyden kehitys oli vuonna 2018 laskeva johtuen erityisesti organisaation muutostilanteesta, ja kokonaistyytyväisyys jäi alle tavoitetason. Johtamista ei vuonna 2018 arvioitu.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomuksen mukaan Business Finlandin toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä. Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan Business Finlandin tilinpäätöksessä on raportoitu systemaattisesti ja havainnollisesti talousarviossa ja tulossopimuksessa asetettujen vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden tavoitteiden toteutumisesta. Vertailutiedot on esitetty kolmelta vuodelta. Tilinpäätöksessä on myös analysoitu tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä tekijöitä. Lisähuomiota voitaisiin jatkossa kiinnittää niihin haasteisiin, jotka vaikeuttavat toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kansainvälistymis- ja vienninedistämispalvelut, mukaan lukien kansainvälinen verkosto, ovat keskeinen osa Business Finlandin palveluvalikoimaa, ja tätä koskevaa raportointia tulisi syventää. Tätä tukee myös tulossopimuksen mukaisesti vuoden 2019 aikana toteutettava kansainvälistä kasvua yrityksille -tulostavoitteen vaikuttavuusarviointi. Myös muiden valtakunnallisten ja alueellisten yrityspalvelutoimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön ja palveluiden yhteen toimivuuden kuvausta tulisi syventää. Euroopan avaruusjärjestöön (ESA) liittyvän toiminnan kuvausta tulisi laajentaa. Yritysten, tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen ekosysteemyhteistyön kehityksen ja vaikuttavuuden arviointiin tulee panostaa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto suosittaa, että henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen liittyvät muutokset tuodaan tilinpäätöksen johdon katsauksessa esiin Valtiokonttorin toimintakertomusohjeen mukaisesti. Vuoden 2018 johdon katsauksessa ei käsitellä henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen liittyviä asioita. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä henkilöstöön ja henkilöstön kehittämiseen liittyvien seikkojen esille tuomista tilinpäätöksessä.

3. Toimenpiteet, joihin Innovaatorahoituskeskus Business Finlandissa on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen sisältyvän Business Finlandin sisäistä valvontaa koskevan lausuman mukaan sisäisen valvonnan tarkastuksessa on tullut esiin valtionavustusprosessin toimivallan määrittelyyn ja organisointiin liittyviä puutteita Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin ja Business Finland -osakeyhtiön välillä, jonka johdosta rahoituskeskuksen tulee ryhtyä toimenpiteisiin.

Tilintarkastukseen liittyen Valtiontalouden tarkastusvirasto on 30.4.2019 antanut väliraportin ”Julkisten hallintotehtävien antaminen Business Finland Oy:lle”. Väliraportti liittyy laillisuustarkastukseen, jonka yhtenä tavoitteena on selvittää, onko valtionavustusprosessiin liittyviä

tehtäviä annettaessa tai siirrettäessä muille kuin viranomaisille noudatettu säädöksiä ja hyvän hallinnon perusteita. Innovaatorahoituskeskukset Business Finland Oy:lle siirretyt tehtävät ovat yksi laillisuustarkastuksen kohteista. Keskeiset tarkastuskriteerit on johdettu perustuslain 124 §:stä ja hallintolain 2 luvussa säädetyistä hyvän hallinnon perusteista.

Työ- ja elinkeinoministeriö edellyttää, että Innovaatorahoituskeskus Business Finland arvioi yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa, mihin korjaaviin toimenpiteisiin rahoituskeskuksen tulee laillisuustarkastuksen johdosta ryhtyä. Tämä liittyy työ- ja elinkeinoministeriön vastauksen laatimiseen eduskunnan oikeusasiamiehen 19.3.2019 antamaan, julkisten hallintotehtävien siirtoa Business Finland -osakeyhtiöön koskevaan päätökseen (EOAK/883/2018) ja tähän kuuluvaan tarvittavien toimenpiteiden arviointiin. Rahoitustoiminnan puolueettomuuden toteutumisen varmistamiseen liittyen Business Finland ja työ- ja elinkeinoministeriö valmistelevat yhteistyössä johtokuntaa koskevat sidonnaisuuslinjaukset.

Business Finlandin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistä on kuvattu tilinpäätöksessä. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää Business Finland -kokonaisuuden sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan kehittämistä edelleen tärkeänä.

Vuoden 2017 tilinpäätöskannanotossa työ- ja elinkeinoministeriö totesi, että Business Finlandin tulee strategiansa mukaisesti hakea synergiahyötyjä innovaatiotoiminnan, kansainvälistymisen, ulkomaisten investointien ja matkailun edistämisen toiminnoissaan, jotta uudistuksen tuloksena Business Finlandin palveluilla saadaan tuotettua kansainvälistä liiketoimintaa aloitettaville tai kasvattaville yrityksille aiempaa suurempaa lisäarvoa uudistumisen ja kasvun tueksi. Tätä työtä on Business Finlandissa tehty merkittävästi vuoden 2018 aikana (mm. asiakastyön ja -hallinnan kehittäminen, panostus asiakasrajapintaan ja kansainväliseen verkostoon, ohjelmatoiminnan yhdistäminen). Vuoden 2017 tilinpäätöskannanotossa ministeriö on myös todennut, että TKI-toiminnan kansainvälisen yhteistyön lisääminen edellyttää myös tätä tukevien resurssien vahvistamista ulkomaan toiminnoissa ja EU:n t&i-puiteohjelman kansallisissa tukipalveluissa. Vuoden 2018 tilinpäätöksen perusteella ministeriö katsoo edelleen, että EU:n tutkimus- ja innovaatorahoitusohjelmat tulee kytkeä tiiviisti osaksi Business Finlandin palvelukokonaisuutta ja tähän liittyvä kansallinen palveluresursointi varmistaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittämistä tärkeänä myös Business Finlandin toiminnallisen tuloksellisuuden kannalta. Business Finlandin tulee edelleen panostaa henkilöstön työtyytyväisyyden seurantaan ja sen parantamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Myös organisaation johtamisen arviointi tulee toteuttaa vuonna 2019 suunnitelman mukaisesti, ja muutosjohtamiseen tulee edelleen panostaa.

Tilintarkastajan vuosiyhteenvedossa käsitellään Business Finlandin lainamomenttien budjetointi- ja kirjanpitokäytäntöjä asiakkaiden nostamattomien lainojen osalta. Lainat on budjetoitu talousarviossa maksatuspäätösperusteella. Valtiontalouden tarkastusviraston mukaan lainat tulee budjetoida talousarvioon siten, että voidaan varmistua lainoihin liittyvien saamisten ja velkojen sekä talousarviomenojen aitoudesta ja tase-erien oikeasta arvostamisesta. Business Finlandin tulee yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön, valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin kanssa jatkaa asian selvittämistä.

Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota tilintarkastajan vuosiyhteenvedossa todettuun siitä, että rahoituspäätöksissä tulee olla sähköinen allekirjoitus.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtiontalouden tarkastusviraston laillisuustarkastuksen väliraportin johdosta työ- ja elinkeinoministeriö arvioi tarvittavat toimenpiteet. Tämä liittyy ministeriön vastauksen valmisteluun eduskunnan oikeusasiamiehen 19.3.2019 antamaan päätökseen. Ministeriö arvioi, mihin lainvalmistelun tai muihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä Business Finland Oy:n hoitamien julkisten hallintotehtävien selkeyttämiseksi sen varmistamiseksi, että yhtiön tehtävät perustuvat perustuslain 124 §:n mukaiseen valtuutukseen.

Työ- ja elinkeinoministeriö on vuodelle 2019 kehittänyt tulosohjausta siten, että ohjaus ja asetettujen tavoitteiden seuranta vastaavat entistä kattavammin Business Finlandin toimintakokonaisuutta. Business Finland -uudistuksen toteutumista ohjataan edelleen erityisesti vuodelle 2019 asetettujen siirtymävaiheen tavoitteiden kautta. Tulostavoitteiden laadinnassa vuodelle 2020 otetaan huomioon vuoden 2018 toiminnasta tilinpäätöksen pohjalta tehdyt havainnot, esille tulleet kehittämistarpeet ja tässä tilinpäätöskannanotossa esitetyt näkökohdat.

Ilona Lundström
Ylijohtaja, osastopäällikkö

Liisa Lundelin-Nuortio
Neuvotteleva virkamies

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Geologian tutkimuskeskuksen tilinpäätöksestä vuodelta 2018

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Digitalisaatio, teema, johon Geologian tutkimuskeskus (GTK) on panostanut edelläkävijänä, ei ole toteutunut aivan suunnitellun mukaisesti, sillä asiakastoimeksiannot ovat vieneet resursseja. Toisaalta toimeksiannot ovat positiivinen signaali laitoksen osaamisen kysynnästä. Asiakasnäkökulma on onnistuneesti nostettu keskiöön esimerkiksi palveluita kehitettäessä, ja asiakastyytyväisyys kertoo onnistuneista painotuksista.

Esimerkkinä elinkeinotoimintaa edistävästä toimista kaivosteollisuuden kasvuohjelma on jatkanut menestyksestä toimintaansa ja toteutus on palvellut yritysten tarpeita. Mining Finland -brändi on vakiintunut ja saanut tunnettuutta kaivosalan kansainvälisissä tapahtumissa. Brändäys ja yhteistoiminta ovat edistäneet pienten palveluyritysten näkyvyyttä kansainvälisillä markkinoilla ja avanneet vientimahdollisuuksia.

GTK käynnisti poikkeuksellisen osallistavan strategiaproessin vuoden 2018 syksyllä. Henkilöstön sitouttaminen strategian uudistustyöhön on ollut esimerkillistä. Laitos on panostanut asiakasymmärryksen lisäämiseen ja tämä edistää osaltaan strategia- ja kehittämistyötä sekä palveluiden räätälöintiä.

GTK:lla on kansainvälisestikin korkeatasoisen tutkimuslaitoksen maine, mikä on eduksi sekä rekrytoinneissa että yhteistyöhankkeissa.

Tutkimuskeskuksen näkyvyys eri medioissa on kasvanut. Laitoksen tutkimustulokset ja asiantuntijuus ovat vahvemmin yhteiskunnan käytössä ja lisäävät kansalaisten luonnontieteellistä tietämystä samalla kun tutkimus palvelee yhteiskunnan eri toimintoja.

GTK:n raportointi on ollut kattavaa, riittävää ja hyvin saatavilla, ja asetettuihin tulostavoitteisiin on vastattu varsin hyvin. Toimintakertomuksen johdon katsauksessa on ansiokkaasti tarkasteltu toimintavuotta eri näkökulmista, sekä onnistumisia että kehittämiskohteita.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulostas- tuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomuksessa todetaan, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu. GTK:n tilinpäätöksessä on työ- ja elinkeinoministeriön tarpeita ajatellen raportoitu talousarviossa ja tulossopimuksessa asetettujen vaikuttavuuden ja toiminnallisen tehokkuuden tavoitteiden toteutumisesta. Kehittämisen kannalta on hedelmällistä raportoida ja analysoida toimintavuoden aikana havaittuja haasteita.

3. Toimenpiteet, joihin Geologian tutkimuskeskuksessa on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Osaamisen ylläpito ja kehittäminen ovat edelleen haasteellisia henkilöstön ikärakenteen johdosta. Henkilö- ja osaamisresurssit ovat rajoittava tekijä siinä, miten moniin hankkeisiin voidaan käytännössä lähteä mukaan. Etenkin avainresurssit ovat käytössä maksimaalisesti, joten henkilöstön jaksamiseen ja hallinnolliseen taakkaan tulee kiinnittää huomiota.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

GTK on käynyt läpi merkittäviä muutoksia ja talous on terveellä pohjalla. Kehittämistoimet jatkuvat edelleen esimerkiksi tutkimuslaitosten välisen tutkimusinfrastruktuuriyhteistyön muodossa. Ministeriö pyrkii turvaamaan laitoksen riittävän perusrahoituksen ja tukee laitoksen uusia avauksia toimintansa kehittämisessä.

Ilona Lundström
Ylijohtaja, osastopäällikkö

Riikka Aaltonen
Kaivosylitarkastaja

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Patentti- ja rekisterihallituksen tilinpäätöksestä vuodelta 2018

Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) toiminta perustuu virastosta annettuun lakiin ja asetukseen sekä teollisoikeuksia ja rekisteritoimintaa koskevaan sääntelyyn. Normisto määrittelee viraston tehtävän ja sen toiminnan pääasialliset puitteet. Toiminnan tärkeä taloudellinen lähtökohta on nettobudjetointi eli toiminnasta perittävien maksujen tulee olla kustannusvastavia (pl. yhdistysrekisteri).

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

PRH:n vaikuttamistavoitteeksi on asetettu uuden ja kasvavan yritystoiminnan edistäminen. PRH:n yhteiskunnallisessa vaikuttavuudessa korostuu sen menestys IPR-virastona. Rekisteriviranomaisena korostuu PRH:n rekisterien käytettävyys ja ajantasaisuus. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta mitataan kokonaisuutena tulossopimuksessa asetettujen sähköisen asioinnin tavoitteiden ja käsittelytavoitteiden avulla.

Sähköisessä asiointissa PRH saavutti tai ylitti asetetut sähköisten palvelujen käyttöastetta koskevat tavoitteet lukuun ottamatta tavaramerkkihakemuksia ja kaupparekisteriä. PRH:n keskimääräisen sähköisen vireillepanon tavoite saavutettiin. Patenttihakemusten sähköinen vireillepanon osuus 96,1 % ylitti tavoitteen 95 %. Tavaramerkkihakemusten sähköisen vireillepanon osuus 86,2 % jäi tavoitteesta 90 % olleen kuitenkin hyvällä tasolla. Kaupparekisteri-ilmoitusten sähköinen vireillepano jäi hieman tavoitteesta, mutta kasvoi merkittävästi edellisestä vuodesta. Sähköisten ilmoitusten osuus kaikista ilmoituksista oli 59,6 %, kun tavoite oli 60 % (2017 toteuma 51,2 %). Yhdistysrekisteri-ilmoitusten osalta tavoite 83 % ylitettiin (toteuma 84,9 %). Sähköisen asioinnin osuus kasvoi edelleen edellisvuodesta. Kokonaisuutena arvioiden sähköisen asioinnin osuus PRH:ssa on kehittynyt tavoitteiden mukaisesti.

Virastolle asetetut käsittelyaikoja koskevia tulostavoitteet saavutettiin. Kansallisten patenttihakemusten keskimääräinen kokonaiskäsittelyaika oli asetettua tavoitetta lyhyempi (tavoite 2,4 ja toteuma 2,3 vuotta) ja PCT-tutkimuksissa toteuma ylitti asetetun tavoitteen (tavoite 90 % ja toteuma 92,7 %). Tavaramerkkihakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli 2,1 kuukautta. Käsittelyaika lyheni edelleen, ja alitti asetetun tavoitteen 3,0 kuukautta. Kaupparekisteri-ilmoitusten osalta siirryttiin mittaamaan sähköisten ilmoitusten käsittelyaika. Käsittelyaika lyheni edellisvuodesta ja oli 1 päivä, ja samalla alitettiin tavoite, joka oli 2 päivää. Myös yhdistysilmoituksissa käsittelyajat lyhenivät edelleen, toteuma oli 3 päivää, kun tavoite oli 5 päivää.

Sähköisen asioinnin ja käsittelyaikojen osalta tulokset olivat kokonaisuutena arvioiden erittäin hyviä huomioiden erityisesti kaupparekisteri-ilmoitusten merkittävä kasvu ja muiden suoritteiden kysynnän lisääntyminen vuonna 2018. PRH:n yhteiskunnalliselle vaikuttamiselle asetetut tavoitteet saavutettiin vuonna 2018. Tätä voidaan pitää hyvänä tuloksena.

Toiminnallinen tuloksellisuus

PRH:n keskimääräinen työn tuottavuus kasvoi 4,1 % edellisvuodesta ja asetettu tuottavuustavoite (+ 1 %) ylitettiin. PRH:n keskimääräiset yksikkökustannukset laskivat 2,1 %. Viraston keskimääräiset yksikkökustannukset saivat kasvaa enintään 2,0 % eli tulostavoite saavutettiin.

Yksikkökustannusten lasku oli seurausta edellisvuotta korkeammista suoritemääristä ja alhaisemmista kokonaiskustannuksista.

Kustannusvastaavuuden osalta tavoitteet saavutettiin seuraavasti (luvut prosentteja): julkisoi-keudelliset suoritteet: (tavoite 95, toteutunut 111) ja liiketaloudelliset suoritteet (tavoite 101, toteutunut 158). Liiketaloudellisten suoritteiden osalta kerrotaan tarkemmin kohdassa 3. Alle omakustannusarvon hinnoiteltavien suoritteiden osalta tavoitteena oli, että alijäämä saa olla enintään talousarviossa myönnetyn määrärahan suuruinen (1 128 000 euroa). Alijäämä oli hie-man tätä pienempi, noin 980 00 euroa ja näin olleen kustannusvastaavuus parani 4 % edellis-vuodesta. Kustannusvastaavuudelle asetetut tavoitteet eivät ole taloudellisen tuloksen mak-simointiin tähtääviä, vaan heijastavat myös hinnoitteluun liittyviä yhteiskunnallisia tavoitteita yhdistysten ja uskonnollisten yhdyskuntien toimintaan liittyen. Näin ollen tavoitteiden toteu-tuminen tältä osin on lähinnä hinnoittelun tarkkuuden arviointia, jota hinnoittelun tekniset haasteet huomioiden voidaan pitää hyvänä.

Henkilötyövuosia kertyi vuonna 2018 yhteensä 400,4 htv. Tulossopimuksen mukainen tavoite 397 htv ylittyi hieman. PRH:n henkilöstömäärä on 2010-luvulla laskenut merkittävästi samaan aikaan kun tehtävät ovat lisääntyneet. Henkilöstömäärän kasvu on perusteltaessa huomioiden myös se, että tuottavuus on edelleen kasvanut. Lisäksi käynnissä olevat kehittämishankkeet vaativat resursseja ja väliaikainen henkilöstömäärän kasvu on perusteltavissa.

Tuotokset ja laadunhallinta

Vuonna 2018 PRH:n asiakastytyväisyys säilyi hyvällä tasolla ja saavutti tavoitearvon 4. Tulos parani edellisvuoteen verrattuna. Käsittelyajoille asetetut tavoitteet saavutettiin (ks. edellä yhteiskunnallinen vaikuttavuus).

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Vuodelle 2018 asetetuissa henkisten voimavarojen hallintaa koskevissa mittareissa asetetut tulostavoitteet saavutettiin. Kokonaistyötytyväisyys PRH:ssa oli kaikkien aikojen korkein ollen 3,9 (tavoite 3,7). Tulosta voidaan pitää erityisen hyvänä ottaen huomioon vuoden 2017 lopulla tehty muutto uusiin monityötiloihin. Johtamisen kokonaisindeksi nousi ollen 3,9 (2017: 3,8).

Positiiviset onnistumiset

Kokonaisuutena katsoen PRH menestyi hyvin kaikilla tulossopimuksessa asetetuilla kritee-reillä. Vuonna 2018 viraston tuottavuuden ja yksikkökustannusten muutoksen osalta toteuma oli erittäin hyvällä tasolla. Myös asiakastytyväisyys ja henkilöstön työtytyväisyys olivat PRH:ssa korkealla tasolla. Kokonaisuutena arvioiden käsittelyajat ja sähköisen asioinnin osuus ovat kehittyneet myönteisesti.

Negatiiviset poikkeamat

Vuonna 2018 tilinpäätöksessä ei esiintynyt merkittäviä negatiivisia poikkeamia. Henkilöstötyö-voosien hienoinen kasvu on perusteltua huomioiden käynnissä olevat kehityshankkeet eikä sitä pidetä negatiivisena poikkeamana. Kaikkia yksittäisiä tulostavoitteita ei saavutettu. Tulok-sia voidaan kuitenkin pitää erittäin hyvinä suhteessa siihen, että suoritteiden kysyntä kasvoi merkittävästi ja virasto muutti loppuvuonna uusiin tiloihin.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

PRH:n toimintaa ohjataan budjettimenettelyssä ja hallinnonalaa koskevassa lainsäädännössä. Toimintaa seurataan suhteellisen harvoilla, mutta keskeisiksi koetuilla mittareilla. Toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä esitetyt tiedot vuodelta 2018 ovat riittävät ja niiden avulla on mahdollista muodostaa käsitys toiminnan kehityksestä jatkossa ja tulostavoitteiden saavuttamisesta. Käytössä olevat tuottavuus-, taloudellisuus- ja käsittelyaikatavoitteiden toteutumista todentavat mittarit toimivat tarkoituksenmukaisina välineinä tulosohjauksessa ja tulosvastuun kannalta. Myös uudenlaisten mittareiden käyttöönottoa tulee arvioida huomioden myös PRH:n uudet tehtävät. Tulostavoitteiden tavoitetasojen asettaminen on haasteellista, koska PRH:n kysyntä reagoi herkästi taloudellisen toimintaympäristön muutoksiin. Asia edellyttää jatkuvaa huomion kiinnittämistä ja ennakoitua.

3. Toimenpiteet, joihin Patentti- ja rekisterihallituksessa on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Tilinpäätös ei anna aihetta erityisiin toimiin, vaan tuloksellisuuden kannalta oleellista on jatkaa käynnissä olevia tietojärjestelmähankkeita ja sähköisten asiointimahdollisuuksien kehittämistä sekä viraston toiminnan kehittämistä.

Valtiontalouden tarkastusvirasto kiinnitti vuotta 2018 koskevassa vuosiyhteenvedossa huomiota liiketaloudellisia suoritteita koskevaan kustannusvastaavuuslaskelmaan, jonka luotettavuutta heikentää se, että laskelmaan on sisällytetty vuodelle 2017 kuuluneita, mutta vuonna 2018 laskutettuja LEI-hakemusten maksutuottoja noin 1,1 milj. euroa. Tästä syystä toiminnan kustannusvastaavuusprosentti on liian korkea (158 %), eikä anna oikeaa kuvaa kustannusvastaavuudesta. VTV kuitenkin katsoi, että toiminnallisesta tehokkuudesta oli esitetty oikeat ja riittävät tiedot.

Kyse on PRH:n myöntämien LEI-tunnusten käsittelymaksujen kohdentamisesta, johon kiinnitettiin huomiota myös vuoden 2017 tilintarkastuksessa. Syynä havaittuihin puutteisiin oli tunnusten äkillinen kysynnän kasvu, jota ei PRH:ssa voitu ennakoida vuonna 2017. Tässä tilanteessa PRH priorisoi tunnusten myöntämisen, jolloin niiden laskutus ei tapahtunut oikea-aikaisesti. TEM pitää PRH:n menettelyä tilanteessa sinänsä perusteltuna. Kustannusvastaavuuslaskenta tulee kuitenkin saattaa asianmukaiselle tasolle mahdollisimman nopeasti.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Edellä mainittu LEI-tunnusten hakemusmaksuihin liittyvään Valtiontalouden tarkastusviraston huomioon ja kustannusvastaavuuslaskelman korjaamiseen liiketaloudellisten suoritteiden osalta kiinnitetään edelleen huomioita tulosohjausprosessin yhteydessä. Muilta osin tilinpäätös ei anna aihetta erityisiin toimiin.

Antti Neimala
Ylijohtaja, osastopäällikkö

Liisa Huhtala
Hallitusneuvos

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2018

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Maakuntauudistuksen raukeamisen myötä valtion lupa- ja valvontavirastoa Luovaa koskeva valmistelu päättyi. Näin ollen ELY-keskukset ja aluehallintovirastot jatkavat toimintaansa kuten tähänkin asti. Tämän takia työ- ja elinkeinoministeriö sekä ympäristöministeriö pitävät tärkeänä, että jo käynnistynyttä aluehallintovirastojen, ELY-keskusten ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) välisen yhteistyön tiivistämistä sekä systematisointia jatketaan myös vuonna 2019. Vastaavaa kirjaus tulee myös valtiovarainministeriön valmistelemaan aluehallintoviraston tilinpäätöskannanottoon.

Tukesissa oli kuluneenkin vuoden aikana käynnissä useita sisäisiä kehittämishankkeita (mm. digitalisaatio) ja virasto on osallistunut useisiin hallinnonrajat ylittäviin kehittämishankkeisiin.

Teknisen turvallisuuden ja luotettavuuden osalta toimintavuosi oli pääosin pitkän aikavälin tavoitteiden mukainen. Valvonnassa on siirrytty enenevässä määrin riskiperusteisuuteen ja valvonnan kohdentaminen on Tukesin kokemuksen mukaan ollut onnistunutta. Laitteisto- ja laitosvalvonnassa toimijoiden riskienhallinta säilyi tavoitteiden mukaisena. Suuronnettomuusvaarallisissa kohteissa riskienhallinta on hyvällä tasolla ja eniten parannettavaa on kemikaalimääriltään pienemmissä kohteissa. Bio- ja kiertotalouslaitosten erityisiä turvallisuusriskejä selvitettiin. Niiden valvonnassa tuli esiin myös vakavia, kohteiden käytön estäviä turvallisuuspuutteita. Valvonnan haasteena ovat uudenlaiset tuotteet ja teknologiat sekä rajat ylittävä verkkokauppa. Yhteiskunnan muuttunut turvallisuustilanne aiheuttaa vaarallisia kemikaaleja ja räjähteitä käsittelevälle teollisuudelle ja muille toimijoille tarpeen varautua myös lainvas- taista toimintaa vastaan.

Tukesin toiminta oli virastoa ohjaavien hallinnonalojen strategioiden mukaista. Tukes on saavuttanut pääosin tulostavoitteensa vuonna 2018.

Toiminnallinen tehokkuus

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudelle asetettu tavoite saavutettiin. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 98 % (tavoite 100 %, toteutuma 2017: 100 % ja 2016: 105 %).

Valvonnan kattavuustavoitteet saavutettiin pääosin. Käsittelyaikatavoitteet saavutettiin 88 %:ssa (toteutuma 2017: 91 % ja vuonna 2016: 89 %) käsitellyistä asioista.

Tehoaineiden ja valmisteiden riskinarvioinnin lisääntyneeseen kysyntään vastattiin käsittelemällä arviointitoimeksiantoja aiempaa enenevässä määrin nettobudjetoituna toimintana. Järjestelyllä pyritään osaltaan turvaamaan toksikologisen osaamisen säilymistä Suomessa. Tukesin aktiivinen osallistuminen Euroopan kemikaaliviraston (ECHA) ja Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) komiteoiden ja asiantuntijaryhmien työskentelyyn edistää lainsäädännön yhdenmukaista toimeenpanoa EU-alueella. Toimeenpanotyössä vaikutettiin haitallisimpien aineiden riskien hallintaan. Haitallisimpien kemikaalien vaarojen ja riskien tunnistamis- ja hallintatyössä saavutettiin asetetut tavoitteet.

FINASin tavoitteeksi asetettu akkreditointipalveluiden häiriötön saatavuus asiakkaille (elinkeinolaama ja julkishallinto) taattiin.

Joka toinen vuosi toteutettavan sidosryhmätyytyväisyyskyselyn tulos oli 4,0 (2016: 4,4). FINASin asiakastytyväisyys pysyi hyvällä tasolla 4,3 (tavoite > 4, toteutuma 2017: 4,4 ja 2016: 4,4).

Tulossopimustavoitteen mukaisesta osallistumisesta säädösvalmisteluun ministeriöt antoivat Tukesille arvosanaksi 3,5 (tavoite 3,5, toteutuma vuonna 2017: 3,5 ja vuonna 2016: 3,0). Tukes jatkoi aktiivista viestintää ja kehitti sitä edelleen, ottaen käyttöön kokonaan uudentyypisiä viestintäkeinoja. Toimitilavuokrien määrä (1,1 milj. euroa) aleni edelleen 0,15 milj. euroa edellisvuodesta.

Henkilöressurssien hallinta

Henkilötyövuosien määrässä ei tapahtunut merkittävää muutosta, toteutuma oli 254 htv (tavoite 268 htv, toteutuma vuonna 2017: 259 htv ja vuonna 2016: 246 htv). Koulutuspäiviä oli 5,9/htv (2017: 6,0/htv ja 2016: 6,9/htv).

Henkilöstön työtyytyväisyyttä selvitettiin VMBaro-työtyytyväisyyskyselyllä. Kokonaisindeksi oli 3,5 (tavoite 3,5, toteutuma vuonna 2017: 3,6 ja 2016: 3,6).

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulostas- tuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeisiin

Tilinpäätös sisältää tietoa Tukesin toiminnasta ja antaa ministeriölle riittävät tiedot tuloso- hjauksen kannalta. Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ollut tilintarkastuskertomuksessaan olennaista huomautettavaa Tukesin toiminnasta. Tukes on noudattanut talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä.

3. Toimenpiteet, joihin Turvallisuus- ja kemikaalivirastossa on ryhdyttävä tilinpäätöksen joh- dosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Tukesin toimintaa on vuoden 2011 alusta lähtien ohjattu kuuden ministeriön (työ- ja elinkei- noministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö, sisäministeriö, maa- ja met- sätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö) moniohjauksessa.

Tukes on tuonut työ- ja elinkeinoministeriön tietoon palkkakilpailukykyensä jälkeenjääneisyy- den. Asiasta on keskusteltu viraston ja ministeriön välillä. Tukes on tehnyt esityksen palkkakil- pailukykyyn parantamiseksi. Tilannetta seurataan.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden paranta- miseksi

Ministeriö kiinnittää Tukesin huomiota hallinnolliseen ja tuloso- hjaukseen liittyvän tiedonkulun tehostamiseksi.

Antti Neimala
Ylijohtaja, osastopäällikkö

Tomi Lounema
kaupallinen neuvos

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2018

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tavoitteiden toteutumisesta

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) edistää markkinoiden toimivuutta. Tavoitteena on terveen ja toimivan kilpailun turvaaminen ja talouden tehokkuuden lisääminen sekä yksityisessä että julkisessa toiminnassa sekä se, että yritykset toimivat vastuullisesti ja että kuluttajat voivat luottaa markkinoiden toimivuuteen ja häiriötilanteiden nopeaan selvittämiseen. Kuluttajavastuualueen ylijohdaja toimii kuluttaja-asiamiehenä.

KKV:n toimintaa leimasi vuonna 2018 monet muutokset. Pääjohtaja ja osa johtoryhmän jäsenistä vaihtui. Henkilömuutosten lisäksi viraston organisaatiota uudistettiin, minkä tavoitteena oli erityisesti vaikuttamistyön lisääminen. Viraston näkyvyyden voidaan todeta selvästi lisääntyneen vuonna 2018.

Vuoden 2019 alusta valmistauduttiin huolellisesti kuluttajaneuvonnan siirtymiseen KKV:oon ja monipaikkakuntaiseen työyhteisöön. Loppuvuonna päästiin sopimuksen myös uuteen toimittalaan siirtymisestä. Vuodesta 2013 asti neuvotellusta palkkausjärjestelmästä päättiin lopulta sopimukseen, mutta viraston palkkakilpailukyky jäi edelleen heikoksi. Asiantuntijoiden vaihtuvuus oli aiempien vuosien tapaan suuri kilpailuvastuualueella. Myös aiemmin melko stabiililla kuluttajavastuualueella vaihtuvuus suuri. Palkkakilpailukyky nostamisesta päästiin yhteisymmärrykseen ministeriön kanssa ennen vuodenvaihdetta esittämällä tulevien vuosien kehyslaskelmiin melko huomattavaa lisäystä viraston toimintamenoihin.

Kilpailuvastuualueella keskityttiin aiempaan tapaan kilpailun toimivuuden ja kansantalouden kannalta vakavimpien kilpailun rajoitusten selvittämiseen. Palkkakilpailukykyyn puute korostui kilpailuvastuualueella. Yrityskauppavalvonnan käsittelyssä oli normaalia enemmän tapauksia, mistä syystä kilpailuvalvonnasta siirrettiin henkilökuntaa yrityskauppavalvontaan. Myös kartellipuolella kärsittiin aliresursoinnista, mistä syystä kaikkiin epäilyihin ei pystytty puuttumaan eikä tavoitetta sidosryhmien arvioissa kartellitoiminnan uskottavuudesta saavutettu. Hankintavalvonnassa valvottiin tehokkaasti julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön noudattamista. Vuonna 2018 markkinaoikeudelle tehtiin viisi seuraamusmaksuesitystä.

Kuluttajavastuualueella otettiin käyttöön uudet priorisointiperiaatteet ja valvontatoiminnan prosesseja kehitettiin ja tehostettiin. Kuluttaja-asiamies osallistui aktiivisesti julkiseen keskusteluun ja puuttui tehokkaasti pikaluottoihin ja velkaantumiseen liittyviin ongelmiin. Vuoden 2018 aikana tuli voimaan matkustamisen ja liikennepalveluihin liittyvää uutta lainsäädäntöä, jonka toimeenpanoon liittyen kuluttaja-asiamies oli runsaasti julkisuudessa ja tuotti runsaasti materiaalia ja järjesti infotilaisuuksia. EU:n tulostaulun tavoitearvo kuluttajien luottamuksesta EU:n sisämarkkinoiden verkkokauppaan jäi aiempien vuosien tapaan kauas asetusta tavoitteesta kuluttaja-asiamiehen verkkokauppaan liittyvästä panostuksesta huolimatta.

Talous- ja velkaneuvonnan asiakkaiden määrä väheni vuonna 2018 hieman sekä uusien asiakkaiden että kokonaismäärän osalta. Uusien asiakkaiden keskimääräinen jonotusaika aleni kahdella päivällä ollen 38 päivää vuonna 2018. Koska talous- ja velkaneuvonta siirtyi 1.1.2019 oikeusaputoimistojen yhteyteen, ohjauksessa valmistauduttiin toiminnan siirtoon oikeusministeriöön ja toiminnan edelleen kehittämiseen. Siirtymisen toteuttamiseen liittyen KKV järjesti aiempaa enemmän koulutusta talous- ja velkaneuvojille.

KKV:n yhteydessä toimiva Euroopan kuluttajakeskus suoriutui tehtävistään suunnitellusti. Yhteydenottojen määrä väheni edellisen vuoden tapaan, mikä johtunee suurelta osin siitä, että uuden toimintamallin mukaisesti kaikki asiakkaat ohjataan ensi valtakunnalliseen palvelunumeroon. Vain vaikeimmat tapaukset ohjataan Euroopan kuluttajakeskukseen.

KKV kehitti tavoitteiden mukaisesti sähköisten työkalujen käyttöönottoa. Virasto kehitti automatisoitua tiedon keruuta, uusia yhteistyömuotoja ja tietojenvaihtoa niin kotimaisten kuin ulkomaistenkin viranomaisten kanssa. Kilpailuvalvonnassa tehostettiin sähköistä selvitystoimintaa.

KKV:n työhyvinvoinnin tavoite saavutettiin ja yleisesti työhyvinvoinnin keskeisten tunnuslukujen tasot nousivat. Palkkausjärjestelmän aikaansaaminen nosti myös palkkauksen liittyvän työtyytyväisyyden osa-alueen arvosanaa huomattavasti. Johtajuusindeksi oli parempi kuin edellisenä vuonna, mutta tavoitetta ei kuitenkaan ihan saavutettu. Koulutukseen käytetty määräraha väheni, vaikka virastoon palkattiin paljon uutta henkilökuntaa.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

KKV:n toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä esitetyt tiedot ovat riittävät ja niiden avulla on mahdollista muodostaa käsitys toiminnan kehityksestä ja tulostavoitteiden saavuttamisesta.

Vuotta 2018 koskevassa tilintarkastuskertomuksessa Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ollut huomauttamista sen toimintaan.

3. Toimenpiteet, joihin Kilpailu- ja kuluttajavirastossa on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Toiminta on kehittynyt pääosin vuoden 2018 tulossopimuksessa sovitun mukaisesti. Viraston tulee panostaa henkilöstön pysyvyyteen ja lisäresurssien kohdentamiseen sovittuihin tavoitteisiin sekä rekrytoinnin kehittämiseen ja koulutukseen.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriön tulee huolehtia viraston resurssien riittävydestä.

Antti Neimala
Ylijohtaja, osastopäällikkö

Eeva-Liisa Koltta-Sarkanen
Kaupallinen neuvos

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Energiaviraston tilinpäätöksestä vuodelta 2018

Energiaviraston tehtävänä on valvoa ja edistää sähkö- ja maakaasumarkkinoiden toimintaa sekä tukea ilmastotavoitteiden saavuttamista.

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Energiavirastolle on asetettu yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen liittyviä tulostavoitteita, jotka liittyvät mm. energian tuotannon ja käytön kehittämiseen laaja-alaisesti, sähkön ja kaasun toimitusvarmuuteen ja verkkopalvelujen hinnoitteluun sekä sähkömarkkinoiden tehokkaaseen toimintaan. Lisäksi virastolle on asetettu yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita, jotka liittyvät toimintaan kasvihuonekaasujen päästökauppaviranomaisena sekä uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden edistämisessä.

Vuoden 2018 aikana viraston keskeisillä tehtäväalueilla tapahtuneita merkittäviä asioita on kuvattu yksityiskohtaisesti Energiaviraston vuotta 2018 koskevassa tilinpäätöksessä. Energiaviraston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden panos on ollut vuonna 2018 kokonaisuutena arvioiden hyvä.

Toiminnallinen tehokkuus

Energiavirastolle on asetettu toiminnalliseen tuloksellisuuteen liittyviä tulostavoitteita, jotka kuvaavat toiminnan tuottavuutta, taloudellisuutta ja asiakastytyväisyyttä.

Virasto ei kaikilta osin ole päässyt normien purkamisen asiakokonaisuudessa asetettuihin tavoitteisiin, mutta kehitystä vuoteen 2017 verrattuna on tapahtunut ja toimintatapojen kehittäminen jatkuu vuonna 2019.

Viraston asiakkaiden tyytyväisyys viraston toimintaa säilyi samalla tasolla kuin edellisessä mittauksessa vuonna 2016. Vuodelle 2018 asetettua tavoitetta ei ihan saavutettu.

Viraston on jatkanut panostusta sähköisten järjestelmien hyödyntämiseen toiminnan tehokkuuden lisäämiseksi ja asiakaskokemuksen parantamiseksi. Mm. vuoden 2018 alusta Energiavirasto otti käyttöön pilvipalveluteknologiaan perustuvan tietojärjestelmäarkkitehtuurin.

Energiavirasto on jatkanut toimintaansa viraston toiminnan kehittämishankkeiden (Virkamiehenä tulevaisuuden Energiavirastossa) parissa myös vuonna 2018 ja vuoden aikana kehittämishankkeet on saatu valmiiksi.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuusprosentti oli 107 ollen siten hieman ylijäämäinen. Valtiontalouden tarkastusvirasto on todennut, että Energiaviraston tulee jatkossa kiinnittää huomiota siihen, ettei kustannusvastaavuus jatkossa olennaisesti poikkea maksupöytäkirjan mukaisesta 100 %:sta. Energiaviraston maksuasetus tullaan uusimaan syksyllä 2019, jolloin maksujen kustannusvastaavuutta tullaan arvioimaan ja päivittämään.

Toiminnalliselle tehokkuudelle asetettuja tulostavoitteita ei kaikilta osain täysin saavutettu, mutta kokonaisuutena arvioiden toiminnallinen tehokkuus on ollut vuonna 2018 hyvällä tasolla.

Tuotokset ja laadunhallinta

Energiavirastolle on asetettu viraston kaikille toimintasektoreille tuotoksiin ja laadunhallintaan liittyviä tulostavoitteita, jotka virasto on täyttänyt kokonaisuutena arvioiden hyvin.

Tuotoksia on kuvattu yksityiskohtaisesti Energiaviraston vuotta 2018 koskevassa tilinpäätöksessä. Tilinpäätöksessä on myös esitetty vertailutietoa esim. viraston eri toimintojen suorite-määristä ja kustannuskehityksestä.

Viraston onnistumista asiakastyössä mitataan erityisesti joka toinen vuosi tehtävällä sidosryhmätutkimuksella. Sidoryhmäkysely toteutettiin vuonna 2018 ja tyytyväisyys viraston toimintaan pysyi kokonaisuudessaan ennallaan vuoden 2016 kyselyyn verrattuna. Moni sidosryhmien edustaja toivoi viraston toimivan nykyistä dynaamisemmin ja rohkeammin. Kyky muuttua ja uudistua sai tutkimuksen kriittisimmät arviot.

Vuonna 2018 virastossa ei toteutettu itsearviointia, mutta vuoden aikana kuitenkin vietiin käytäntöön edellisen itsearvioinnin perusteella havaittuja kehittämiskohteita.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Työtyytyväisyyskyselyn (VMBaro) tulosten mukaan työilmapiiri Energiavirastossa on edellisten vuosien tapaan korkealla tasolla ja virastolle asetettu työtyytyväisyysindeksin tavoite vuodelle 2018 on saavutettu.

Viraston henkilöstövoimavarojen käytön haasteena on perinteisesti ollut lisääntyvien tehtävien ja resurssien yhteensovittaminen. Viraston tehtävät lisääntyvät yksittäisten lisätehtävien sekä isompien tulevien tehtäväkokonaisuuksien toimeenpanon johdosta.

Viraston tehtävien täyttämisen edellyttämien henkilöresurssien varmistaminen säilyy haasteena myös jatkossa, EU-taustaisen ja myös kotimaisen energiapoliittisen ohjauksen lisääntyessä. Vuonna 2018 raportoitu henkilötyövuosimäärä tosin ylitti tulossopimukseen kirjatun tavoitetason.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Energiaviraston toiminnan raportointi on ollut riittävää ja virasto on pyrkinyt systemaattisesti vastaamaan sille asetettuihin tulostavoitteisiin. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen raportointi on kattanut tulossopimuksen kaikki osa-alueet. Tulostavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat tavoitteista on raportoitu ministeriön näkökulmasta asianmukaisesti.

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuksessa vuodelta 2018 ei ilmennyt huomautettavaa. Tilintarkastuskertomuksessa todetaan, että tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti ja että toiminnan tehokkuudesta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

3. Toimenpiteet, joihin Energiavirastossa on ryhdyttävä ja joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö toteaa Energiaviraston saavuttaneen sille asetetut keskeiset vaikuttavuus- ja tuloksellisuustavoitteet kokonaisuutena arvioiden hyvin. Energiavirasto on toiminut hallinnonalan strategisten tavoitteiden ja tulossopimuksessa sovittujen strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Valtiontalouden tarkastusviraston antamassa Energiaviraston vuoden 2018 toimintaa koskevassa tilintarkastuskertomuksessa ei ole esitetty huomautettavaa viraston toiminnasta.

Virasto on korjannut tilintarkastajien vuotta 2017 koskevassa vuosiyhteenvedossa mainitut puutteellisuudet, jotka koskivat kirjanpidon virheellisyyksiä.

Koska taloudellisten lisäresurssien saaminen virastoon on haasteellista, on viraston jatkossakin kiinnitettävä erityistä huomiota nykyisten resurssien optimaaliseen kohdentamiseen eri tehtäväalueille. Ministeriö seuraa tilannetta ja mahdollisuuksien mukaan esittää lisäresursseja virastolle.

Riku Huttunen
Ylijohtaja, osastopäällikkö

Markku Kinnunen
Neuvotteleva virkamies

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Valtiontakuurahaston tilinpäätöksestä vuodelta 2018

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä tulostavoitteiden toteutumisesta

Rahaston tehtävä ja tavoitteet

Valtiontakuurahaston tarkoituksena on turvata Finnvera Oyj:n antamien vientitakuiden, takausten ja muiden valtiontakuurahastolain (444/1998) 4 §:ssä tarkoitettujen sitoumusten täyttäminen. Rahaston varoista hoidetaan myös entisen Valtiontakuu keskuksen ja sitä edeltäneiden Vientitakuulaitoksen ja Valtiontakauslaitoksen antamat takuut, takaukset ja muut vastuositoumukset.

Rahaston tehtävänä on toimia puskurina valtion talousarvion suuntaan valtiontakuurahastolain 4 §:n mukaisen valtion takuu- ja takaustoiminnan osalta, joten sen toiminnan luonne on pääasiassa tekninen. Operatiivinen toimija valtiontakuurahaston vastuulla olevan takuu- ja takaustoiminnan osalta on valtion omistama erityisrahoitusyhtiö, Finnvera Oyj. Rahaston toiminnan teknisen luonteen sekä rahaston ja Finnvera Oyj:n välisen työnjaon vuoksi Valtiontakuurahastolle ei ole asetettu tulostavoitetta. Tulostavoitteiden asettaminen, mittaaminen ja seuraaminen vientitakuu- ja erityistakaus toiminnan osalta tehdään Finnvera Oyj:n rahoitustoiminnalle.

Rahastossa olevat varat ovat osa valtion yleistä kassavarantoa, joka on Valtiokonttorin hoidossa. Rahaston pääoma sijoitetaan osana valtion yleistä kassahallintoa eikä sijoittamisesta tulevia tuottoja tulouteta rahastoon. Tämän johdosta rahaston pääoman tuotolle ei ole asetettu tavoitetta.

Tilikauden 2018 toiminta ja tulos

Valtiontakuurahaston vastuulla oleva vientitakuu- ja erityistakauskanta oli vuoden 2018 lopussa noin 23,6 mrd. euroa. Vastuukanta kasvoi edellisen vuoden lopusta noin 1,0 mrd. euroa. Maaluokittaisessa jakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden aikana. Suurimpina yksittäisinä vastuumaina ovat edelleen Yhdysvallat, Saksa, Brasilia, Venäjä ja Espanja.

Toimialoista telakoiden ja varustamoiden osuus oli vuoden 2018 lopussa 55 % ja televastuiden osuus 19 %. Vastuiden voimakas nousu on johtunut pääosin telakoiden ja varustamoiden suurista risteilijätalauksista, joiden rahoitukseen Finnvera on osallistunut. Vastuukanta sisältää näitä talauksia, jotka ajallisesti voivat hajautua lähes 10 vuoden päähän. Edelleenkin merkittävimpänä toimialakeskittymänä voidaan pitää telakka- ja varustamosektoria.

Yritysten kaupalliset riskit olivat vuoden 2018 lopussa 22,4 mrd. euroa, jossa on noin 1,2 mrd. euroa kasvua vuoden 2017 lopusta. Vastuista 69 % oli parhaimmissa riskiluokissa (A1-B1), noin 4 % heikoimmissa (B3-C) ja loppuosa eli 27 % oli B2-luokassa. Vuoden 2017 loppuun verrattuna portfolion riskiluokkajakauma on hieman parantunut erityisesti muutamien suurten vastuiden riskiluokkamutosten vuoksi.

Pankkien osuus vientitakuukannasta on 0,8 mrd. euroa vuoden 2018 lopussa, jossa on noin 200 milj. euroa laskua vuoden 2017 lopusta. Pankkien luokitukset ovat pysyneet lähes ennallaan vuoden aikana.

Riskin suojausta on vuoden aikana hoidettu muiden vientitakuulaitosten ja yksityisten vakuutusyhtiöiden kanssa tehdyillä yksittäisillä jälleenvakuutus sopimuksilla, joilla vakuutusyhtiöt ottavat osan luottoriskistä kantaakseen. Sopimusten määrä vuoden 2018 lopussa oli noin 1,4 mrd. euroa (sopimusten arvo vuoden 2017 lopussa oli noin 748 milj. euroa). Yksittäisillä jälleenvakuutuksilla on katettu 5 % vastuukannasta. Yksittäisten jälleenvakuutusten ja portfoliojälleenvakuutusten arvioidaan vähentävän vientitakuukannan laskennallista riskiä noin 20 %.

Suuret riskikeskittymät, epävarmuus maailman taloudellisesta ja poliittisesta kehityksestä sekä suurten yhtiöiden tapahtumat vaikuttavat vientitakuuportfolion riskitasoon. Mahdolliset tappio-odotukset lyhyellä aikavälillä ovat keskittyneet muutamiin yksittäisiin yhtiöihin, joista yhdenkään vastuumäärä ei kokoluokkansa perusteella uhkaa merkittävästi puskurivaroja.

Finnveran vientitakuiden enimmäismäärä on 27 mrd. euroa ja erityisriskinoton takausvaltuus 5 mrd. euroa. Näihin ei ole tullut muutoksia kertomusvuonna.

Finnvera Oyj:n laskemat 31.12.2018 tilanteen mukaisen nostetun vastuukannan noin 10,1 mrd. euron vaikutuksesta riskipääoman tarpeeseen osoittavat, että riskit olisi arvion mukaan teoriassa katettu nykyisin varoin, jotka ovat yhteensä noin 1,43 mrd. euroa (Valtiontakurahaston noin 680 milj. euroa ja Finnvera Oyj:n venti- ja erityistakurahaston noin 750 milj. euroa¹). Rahastoidut varat kattavat yhteensä noin 230 % nostetun vastuukannan (10,1 mrd. euroa) ja noin 90 % kokonaisvastuukannan (23,6 mrd. euroa) luottoriskistä. Kokonaisvastuukannan luottoriski hajaantuu pitkälle aikavälille, eikä se ole suoraan vertailukelpoinen nostetun luottoriskin kanssa.

Valtiontakurahaston vuoden 2018 suoriteperusteinen tulos oli 4 254 360,47 euroa ylijäämäinen (vuonna 2017 tulos oli noin 2 025 137,00 milj. euroa ylijäämäinen).

Tilikauden suoriteperusteinen ylijäämä on 4,2 milj. euroa ja tilikaudelle laadittu talousarvio oli 1,1 milj. euroa ylijäämäinen, jolloin poikkeamaksi muodostui 3,1 milj. euroa. Poikkeama johtui takaisinperinnän kehityksestä. Kassaperusteisesti takaisinperintätuottoja kertyi 1,0 milj. euroa ennakoitua enemmän johtuen pääasiassa Irakin saamisten perinnästä. Irak maksoi vakautussopimusten mukaisesti, kun talousarviossa oli arvioitu kertymän olevan 70 %. Takaisinperinnät vähenivät talousarvioon verrattuna 2,1 milj. euroa ennakoitua vähemmän.

Talousarvion toteutuman kannalta merkittävin asia on takaisinperintäsaamisten arvostus ja kertymä. Takaisinperintäsaamisten kokonaismäärästä (nimellisarvo 202,4 milj. euroa ja kirjanpitoarvo 23,1 milj. euroa) merkittävin osa (nimellisarvosta 75 % ja kirjanpitoarvosta 99 %) on Pariisin klubissa solmittuun vakaussopimukseen perustuvia. Valtiontakurahastolla on vakautussopimukset seuraavien velallismaiden kanssa: Argentiina (velan kirjanpitoarvo nimellisarvosta tilinpäätöksessä 70 %), Bosnia-Hertsegovina (50 %), Indonesia (94 %), Irak (10 %), Kenia (100 %), Kuuba (10 %), Pakistan (30 %) ja Serbia (70 %). Nämä kaikki ovat maksaneet vuonna 2018 velkansa vakaussopimuksen mukaisesti, eikä arvostusprosentteihin ole tehty vuoden 2018 tilinpäätöksessä muutoksia verrattuna vuoden takaiseen. Kenian saaminen on arvostettu tilinpäätöksessä nimellisarvoonsa, koska Kenia maksoi vakautussopimuksensa viimeisen erän tammikuussa 2019.

---

¹ per 31.12.2018, Finnvera Oyj:n 26.2.2019 julkaistun tilinpäätöksen mukaisesti

2. Raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Valtiontakuurahaston tilinpäätöksessä on seuraavat osat: 1. Toimintakertomus, johon kuuluvat johdon katsaus, toiminnan tehokkuus, tilinpäätösanalyysi sekä sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma sekä 2. Tilinpäätöslaskelmat ja liitteenä annettavat tiedot käsittäen tuotto- ja kululaskelman, taseen, rahoituslaskelman sekä tilinpäätöksen liitetiedot. Tiedot on esitetty kahdelta vuodelta.

Rahaston tilinpäätöksessä ei esitetä erillistä tunnuslukuanalyysiä valtion takuutoiminnan tuloksellisuudesta ja kannattavuudesta. Sen sijaan Finnvera Oyj esittää vuosikertomuksessaan ja raportoinnissaan tilasto- ja vertailuaineistoa vienti- ja erityistakaustoiminnasta sekä tulosta-voitteiden saavuttamisesta.

Tilintarkastajat ovat antaneet tilinpäätöksestä tilintarkastuskertomuksen 14.2.2019, jossa ei ole huomauttamista tilinpäätöksen suhteen. Valtioneuvosto on 21.3.2019 vahvistanut valtiontakuurahastosta annetun lain nojalla rahaston tilinpäätöksen vuodelta 2018. Rahaston tilinpäätös ja siitä annettu tilintarkastuskertomus eivät anna aihetta toimenpiteisiin.

3. Toimenpiteet, joihin Valtiontakuurahastossa on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö arvioi, että Valtiontakuurahasto on suoriutunut hyvin valtiontakuurahastolain mukaisista tehtävistään vuonna 2018. Ministeriö on kiinnittänyt huomiota siihen, että Valtiontakuurahaston johtokunta on havainnut kaupallisen riskin kotimaan saatavakannan perinnän hoidossa pieniä kehittämistarpeita. Ministeriö seuraa osaltaan, kuinka Finnvera hoitaa Valtiontakuurahaston perintäkantaa.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö on päättänyt siirtää Valtiontakuurahaston lainsäädännön päivittämistä, koska Suomen julkisen vienninrahoituksen kehittäminen -työryhmän (VIRAKE) suositukset valmistuvat vasta kesän 2019 aikana.

Ilona Lundström
Ylijohdaja, osastopäällikkö

Inkalotta Nuotio-Osazee
Hallitussihteeri

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Valtion ydinjätehuoltorahaston tilinpäätöksestä vuodelta 2018

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Varautumisrahasto

Valtion ydinjätehuoltorahaston tehtävänä on kerätä, pitää tallessa ja turvaavasti sijoittaa ne varat, jotka tulevaisuudessa tarvittaisiin ydinjätteistä huolehtimiseksi, mikäli jätehuoltovelvolliset eivät kykenisi itse huolehtimaan niistä. Ydinjätehuoltorahaston luonteen vuoksi sen ensisijaisena päämääränä ei ole tuottaa taloudellista voittoa vaan varmistaa ydinjätehuollon toteutuminen tulevaisuudessa.

Rahaston varat kerätään jätehuoltovelvollisilta organisaatioilta, joilla on huolehdittavanaan ydinjätteitä. Tällaisia organisaatioita ovat tällä hetkellä Fortum Power and Heat Oy, Teollisuuden Voima Oyj ja Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy.

Varautumisrahaston tase oli vuoden 2018 lopussa noin 2,7 mrd. euroa (vuonna 2017 noin 2,6 mrd. euroa). Rahaston varat kattavat tällä hetkellä kaikki arvioidut jätehuoltovelvollisten tähän mennessä kertyneen ydinjätteen huoltoon tarvittavat kustannukset.

Rahaston sijoitustoiminnasta sekä lainaustoiminnan mahdollisista korkotuotoista kertyvillä voitoilla hyvitetään jätehuoltovelvollisten rahasto-osuuksia vastaavasti. Varautumisrahaston voitto oli vuonna 2018 noin 14,9 milj. euroa (vuonna 2017 noin 15,8 milj. euroa), ja se käytettiin rahasto-osuuksien hyvitykseen.

Jätehuoltovelvollisilla ja heidän osakkeenomistajillaan on oikeus lainata turvaavia vakuuksia vastaan enintään 75 % jätehuoltovelvollisen rahasto-osuudesta. Vuonna 2018 takaisinlainausmahdollisuutta käyttivät Fortum Power and Heat Oy:n osakkeenomistaja Fortum Oyj (täysimääräisesti 75 % osuudestaan) ja Teollisuuden Voima Oyj (noin 45 % osuudestaan). Valtio ei käyttänyt takaisinlainausoikeuttaan.

Rahasto antoi Valtiokonttorin tehtäväksi sijoittaa lainaustoiminnan jälkeen rahastoon jääneet varat valtion sarjaobligatioihin aikaisempien vuosien tapaan.

Rahaston käytössä oleva lainaustoiminta ja muu sijoitustoiminta ovat ydinenergiain periaatteiden mukaisia. Merkittävin rahaston käyttämä harkinta liittyy Varautumisrahaston varojen takaisinlainaukseen ja erityisesti siihen liittyvien vakuuksien arviointiin.

Tutkimusrahastot

Valtion ydinjätehuoltorahastoon kuuluu Ydinturvallisuustutkimusrahasto ja Ydinjätetutkimusrahasto, joihin kerätään vuosittain ydinlaitosten haltijoilta varoja jaettavaksi alan tutkimustoimintaan. Vuonna 2018 tutkimusvaroja jaettiin yhteensä noin 12,4 milj. euroa (vuonna 2017 noin 12,2 milj. euroa).

Rahaston käytössä oleva tapa kerätä ja jakaa varoja on ydinenergiain periaatteiden mukainen.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulostasuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Valtion ydinjätehuoltorahaston johtokunta hyväksyi vuoden 2018 tilinpäätöksen 31.1.2019. Tilinpäätöksessä on seuraavat osat: johdon katsaus, toiminta-ajatus ja tehtävät, toiminta ja talous tarkasteluvuonna erillisrahastoittain, toiminnan tuloksellisuus, johtokunta, rahaston henkilöstö, maksetut palkkiot, eläkeasiat, tilintarkastajat, sisäinen valvonta, tuotto- ja kululaskelma, tase, rahoituslaskelma, liitteet, tilikirjat ja tositenumerosarjat. Tiedot esitetään erillisrahastoittain kahdelta vuodelta.

Ministeriö on vahvistanut Valtion ydinjätehuoltorahaston tilinpäätöksen asian oltua valmistavasti käsiteltävänä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa 28.2.2019. Tilintarkastus on suoritettu 5.2.2019. Toinen kahdesta tilintarkastajista oli JHT-tilintarkastaja ja toinen KHT-tilintarkastaja. Rahaston tilintarkastajilla ei ole ollut huomauttamista rahaston tilinpäätöksestä.

Ministeriön näkemyksen mukaan rahaston raportointi on ollut asianmukaista ja riittävää ohjauksen ja tulosvastuun kannalta. Ministeriön näkemyksen mukaan raportoinnin kokonaisuhyötyä lisäisi parempi aikataulullinen ennakoitavuus.

3. Toimenpiteet, joihin Valtion ydinjätehuoltorahastossa on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtiontalouden tarkastusvirasto ei tarkasta Valtion ydinjätehuoltorahaston tilinpäätöstä eikä tässä kannanotossa siten ole käytettävissä tarkastusviraston tarkastusraporttia.

Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan Valtion ydinjätehuoltorahaston toiminta ja tilinpäätös vuodelta 2018 vastaavat valtioneuvoston asettamia tavoitteita. Ministeriöllä ei ole huomauttamista Valtion ydinjätehuoltorahaston toiminnasta eikä tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2018. Rahasto on vuonna 2018 täyttänyt sille asetetut tulostavoitteet.

Varautumisrahastoa koskevat tulostavoitteet vuodelle 2019 on sovittu ministeriön ja rahaston vuosittaisessa tulosneuvottelussa joulukuussa 2018. Tulostavoitteet kohdistuvat pääosin rahaston vuosikellon mukaisten tehtävien suorittamiseen sekä rahaston toiminnan kulujen seuraamiseen erikseen määritellyllä tavalla.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Jätehuoltovelvollisilla on jo useiden vuosien ajan ollut toive saada parempaa pitkäaikaista tuottoa Varautumisrahastossa oleville varoilleen. Ministeriö asetti 3.4.2018 työryhmän (TEM/94/00.04.01/2018) selvittämään ja tarvittaessa tekemään ehdotuksia toimenpiteiksi rahaston sijoitustoiminnan kehittämiseksi. Työryhmä on tähän mennessä kokoontunut 9 kertaa. Työryhmän toimikautta jatkettiin vuonna 2018 kesäkuuhun 2019 asti. Työryhmä laatii työnsä päätteeksi loppuraportin ja ministeriö käynnistää tämän jälkeen jatkotyöt raportin suositusten perusteella.

Riku Huttunen
Ylijohtaja, osastopäällikkö

Linda Kumpula
Erityisasiantuntija